

OPINIA

Opinia¹ w sprawie wykonania budżetu za 2001 r.

w cz. 06 - TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY

Dochody

Dochody budżetowe w cz. 06 wyniosły 67,3 tys. zł, a ich wykonanie było nominalnie wyższe o 12,2% od dochodów zaplanowanych na 2001 r. oraz niższe o 10,3% od dochodów wykonanych w 2000 r.² Charakter tych dochodów sprawia, że były one tylko w ograniczonej mierze przewidywalne³.

Głównym źródłem dochodów osiągniętych w 2001 r. były wpływy ze sprzedaży wydawnictw TK w wysokości 49,6 tys. zł. Dochody te były nominalnie niższe od dochodów zaplanowanych z tego tytułu w ustawie budżetowej o 17,3% oraz wyższe od dochodów zrealizowanych w 2000 r. o 38,2%. Na niepełne wykonanie planu dochodów w dużym stopniu miało wpływ zmniejszenie dynamiki sprzedaży wydawnictw Trybunału, w związku z udostępnieniem orzecznictwa Trybunału w Internecie.

¹ Została sporządzona na podstawie "Sprawozdania opisowego w wykonania dochodów i wydatków za rok 2001" z marca 2002 r. (zwanego dalej Sprawozdaniem TK). Ponadto wykorzystano "Informację o wynikach kontroli wykonania budżetu państwa w 2001 r. cz. 06 - Trybunał Konstytucyjny", Najwyższa Izba Kontroli, Warszawa maj 2002 r.

² W warunkach porównywalnych: po odjęciu od dochodów w 2000 r. jednorazowej wpłaty sądów konstytucyjnych Turcji i Malty z tytułu ich udziału w kosztach ogólnych XI Konferencji Europejskich Sądów Konstytucyjnych w Warszawie w 1999 r. Sprawozdanie TK. s. 4.

³ Na przykład uzyskano dochody z tytułu sprzedaży wyeksploatowanego samochodu oraz z tytułu zwrotu nadpłat składek ZUS z poprzedniego roku, Sprawozdanie s. 4.

W materiale przedłożonym przez TK podano informację o stanie należności w cz. 06 budżetu, z której wynika, że wystąpiły tylko nieznaczne zaległości w ściągłości zapłaty za dostarczone wydawnictwa i publikacje⁴. Z informacji tej nie wynika, czy nie powstały jakieś należności z tytułu spłat pożyczek mieszkaniowych udzielonych sędziom. NIK pozytywnie oceniła przebieg realizacji dochodów Trybunału⁵.

Wydatki

Ustawa budżetowa na 2001 r. po zmianach określiła wydatki budżetowe w cz. 06 na kwotę 15 206 tys. zł. Wydatki faktycznie zrealizowano na kwotę 14 382,6 tys. zł, co stanowiło 94,5% kwoty wydatków planowanych. Wydatki faktycznie zrealizowane w 2001 r. były wyższe od wydatków w 2000 r. nominalnie o 12,4% i realnie wyższe o 6,5%⁶. Utrzymanie dynamiki wzrostu wydatków na tym poziomie było uzasadnione potrzebami prawidłowego wypełniania przez Trybunał jego zadań i funkcji.

W zakresie wydatków bieżących w 2001 r. (w tym wydatków na wynagrodzenia osobowe i narzutów na wynagrodzenia) oraz wydatków majątkowych Sprawozdanie Trybunału dostarcza wyczerpujących wyjaśnień i uzasadnień, również w odniesieniu do analogicznych wydatków w 2000 r. w ujęciu nominalnym i realnym⁷.

W trakcie realizacji budżetu w 2001 r. planowany poziom wydatków ogółem nie był zmieniany, natomiast dokonano przeniesień wydatków na kwotę 54 tys. zł tj. 0,4% wydatków ogółem⁸. Zmiany te były zrealizowane w ramach rozdz. 75102 „Naczelne organy sadownictwa” i dotyczyły przesunięcia wydatków z wynagrodzeń osobowych pracowników, zakupów materiałów i wyposażenia, podróży służbowych zagranicznych na wydatki na rzecz osób fizycznych, zakup usług i na zakupy inwestycyjne⁹. Przesunięcia te były uzasadnione i celowe.

⁴ Sprawozdanie TK s. 20.

⁵ Z informacji NIK wynika, że w 2001 r. należności długoterminowych w Trybunale nie było. Na koniec 2001 r. pozostały minimalne należności z tytułu sprzedaży wydawnictw i publikacji – 0,82% ogólnej kwoty osiągniętych dochodów. Informacja NIK s. 9.

⁶ W wydatkach 2000 r. uwzględniono wydatki niewygasające w kwocie 1 000 tys. zł, które faktycznie zrealizowano w 2001 r. na rozbudowę siedziby TK. Sprawozdanie TK, s. 19.

⁷ Sprawozdanie TK ss. 9 – 18. Por. też Informację NIK. Tabela s. 10.

⁸ Pod tym względem wykonanie wydatków budżetu poprawiło się - w 2000 r. podobne przesunięcia osiągnęły poziom 4,0% całorocznych planowanych wydatków.

⁹ Zwraca uwagę kontynuowanie praktyki z lat ubiegłych przesuwania środków w ramach wydatków bieżących oraz wydatków inwestycyjnych wewnątrz rozdz. 75102 „Naczelne organy sadownictwa”. Dokonane w 2001 r. przeniesienia należy uznać za uzasadnione faktycznymi potrzebami rozbudowy siedziby TK. W 2001 r. uruchomiono realizację rzeczowego etapu rozbudowy siedziby TK.

W 2001 r. wydatki budżetowe były realizowane w limitach określonych przez ustawę¹⁰. Wydatki w rozdz. 75102 „Naczelné organy sądownictwa” wykonano w 95,2%¹¹. Niski był też poziom wykonania wydatków w rozdz. 75302 „uposażenie sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku oraz uposażenie rodzinne” – w 85,9% oraz w rozdz. 85316 „zasiłki rodzinne, pielęgnacyjne i wychowawcze” – w 71,5%. Niższy w stosunku do planu poziom wykonania wydatków można w znacznej mierze przypisać prowadzeniu przez kierownictwo Trybunału oszczędnej gospodarki środkami publicznymi, w tym także decyzji Prezesa TK w sprawie blokady wydatków w kwocie 700 tys. zł¹².

Największy udział w wydatkach ogółem w cz. 06, tj. 11 180,3 tys. zł, miały wydatki bieżące – 77,7%; wydatki majątkowe wyniosły – 14,1%, a świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 8,2%. W dz. 751, rozdz. 75102 „Naczelné organy sądownictwa” grupującego wydatki działalności podstawowej Trybunału udział wydatków bieżących wyniósł 82,9%¹³, a wydatków majątkowych 15,0%¹⁴.

Wykonanie wydatków realizowanych w 2001 r. w stosunku do 2000 r. w poszczególnych paragrafach wskazuje na ich wysoką dynamikę wzrostu¹⁵. Wydaje się, że niektóre z tych wydatków mogą być ponownie przeanalizowane pod kątem oszczędności. W 2001 r. wysoka była też dynamika wydatków inwestycyjnych jednostek budżetowych – realnie o 17,0%. Na ten wzrost wpływ miała realizacja rozbudowy siedziby TK. Bardzo wysoka była dynamika wydatków w § 3030 „różne wydatki na rzecz osób fizycznych” – realnie o 20,2%, w tym zwłaszcza wzrastały wydatki na ekspertyzy, opinie i opracowania prawne – realnie o 42,6% oraz tłumaczenia – realnie o 127,3%. Trudno wytłumaczyć te wzrosty tylko zwiększeniem

¹⁰ Informacja NIK. Tabela s. 10.

¹¹ W tym wydatki na wynagrodzenia osobowe pracowników – w 95,5%, wynagrodzenia sędziów – w 99,0% oraz dodatkowe wynagrodzenia roczne – w 99,2%. Zwraca też uwagę niski poziom wykonania wydatków na zakup usług pozostałych § 4300 – 83,3%, materiały i wyposażenie § 4210 – 89,5 oraz energię § 4260 – 89,6%.

¹² Sprawozdanie TK. s. 2.

¹³ Największy udział w wydatkach bieżących w dz. 751, rozdz. 75102 „Naczelné organy sądownictwa” miały: wynagrodzenia wraz z pochodnymi oraz dodatkowym wynagrodzeniem rocznym – 59,1%, składki na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i wpłaty na PFRON – 7,3%, zakup usług pozostałych – 6,7%. Por Sprawozdanie TK s. 12.

¹⁴ Sprawozdanie TK Tabela s. 7.

¹⁵ Największy wzrost wydatków w rozdz. „naczelné organy sądownictwa” w 2001 r. w stosunku do 2000 r. nastąpił w § 4030 „wynagrodzenia osobowe sędziów” – realnie o 25,0%, w § 4260 „energia” – realnie o 15,4%, w § 4420 – realnie o 35,1% oraz w § 4710 – realnie o 17,3%. Sprawozdanie TK. Tabela ss. 7 – 8.

merytorycznych zadań orzeczniczych TK. W przyszłości należałoby tu szukać bardziej racjonalnych i oszczędnych rozwiązań.

W 2001 r. nastąpił wzrost (nominalnie) średnich wynagrodzeń miesięcznych wszystkich kategorii zatrudnionych w Trybunale¹⁶. W 2001 r. nastąpił wzrost średniego zatrudnienia o jedną osobę w grupie pracowników nie objętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń (o 0,9%), nastąpił też wzrost wynagrodzeń ogółem (nominalnie o 14,7%, w warunkach porównywalnych – o 8,7%) oraz przeciętnych wynagrodzeń pracowników administracji i obsługi (nominalnie o 7,3%, w warunkach porównywalnych - o 1,7%) w stosunku do wykonania w 2000 r.

Na koniec 2001 r. nie stwierdzono powstania zobowiązań wymagalnych. Zobowiązania niewymagalne powstały głównie z tytułu nie wypłacenia w grudniu dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2001 r. z pochodnymi. Zobowiązania te zostały uregulowane w I kwartale 2002 r.¹⁷.

Wnioski

1. Dochody i wydatki Trybunału Konstytucyjnego w 2001 r. przedstawione w przedłożonym sprawozdaniu nie budzą zastrzeżeń.
2. Wykonane wydatki bieżące i inwestycyjne można uznać za celowe i uzasadnione faktycznymi potrzebami wynikającymi z zadań i funkcji Trybunału.
3. Budżet w zakresie wydatków był realizowany w ramach limitów określonych planem na 2001 r. po zmianach.
4. Wykonanie budżetu w cz. 06 nie budzi zastrzeżeń.

Sporządził: dr Wojciech Stodulski

Za zgodność:
M.Guzowska

¹⁶ Por. Załącznik – tabela do niniejszej opinii.

¹⁷ Por. Sprawozdanie TK ss. 20 – 21.

Załącznik

Tabela
Zatrudnienie, wynagrodzenia ogółem oraz przeciętne wynagrodzenia brutto TK (z wypłatami z ZFN, odprawami emerytalnymi oraz innymi gratyfikacjami) w cz. 06 budżetu w 2001 r. w stosunku do wykonania w 2000 r.

Wyszczególnienie	liczba etatów 2001	przyrost etatów w stosunku do 2000	wynagrodz . roczne ogółem 2001 §§ 4010+4030+4040 tys. zł	przyrost wynagrodz . rocznego ogółem nominalnie 2001/2000	średnie wynagrodz . miesięczne 2001 zł	przyrost średniego wynagrodz . miesięczn. nominalnie 2001/2000	zmiany średniego wynagrodz . miesięczn. w warunkach porównyw. 2001/2000
Ogółem	106	1	7 970	15,7%	6 266	14,7%	8,7%
Kierownictwo	2	0	545	53,9%	22 695	53,8%	45,8%
Orzecznictwo	13	0	2 211	28,1%	14 174	28,1%	21,4%
Pracow. admin. i obsługi.	91	1	5 214	8,5%	4 775	7,3%	1,7%

Źródło: "Sprawozdanie opisowe w wykonania dochodów i wydatków za rok 2001" Trybunał Konstytucyjny. Warszawa, marzec 2001 r. oraz "Informacja o wynikach kontroli wykonania budżetu państwa w 2001 r. cz. 06 - Trybunał Konstytucyjny", Najwyższa Izba Kontroli, Warszawa, maj 2002 r.